

APSTIPRINĀTS

Aknīstes novada pašvaldības
priekšsēdētāja

/V.Dzene/

Aknīstē

2018. gada 29.augustā.

Aknīstes novada Gārsenes pagasta bibliotēkas krājuma attīstības koncepcija 2018. – 2022. gadam.

Gārsenes pagasta bibliotēka (turpmāk - Bibliotēka) ir Aknīstes novada pašvaldības Gārsenes pagasta pārvaldes kultūras, izglītības un informācijas iestāde. Tās darbība tiek attīstīta un pilnveidota, lai pilnībā apmierinātu katra bibliotēkas lietotāja vajadzības, orientētos uz klienta apkalpošanu, tā zināšanu un prasmju papildināšanu kvalitatīvu bibliotēkas resursu izmantošanā. Sniegt pieeju kvalitatīviem Bibliotēkas resursiem, veicinot tālākizglītību, kultūrmantojuma pieejamību, mūsdienu informācijas tehnoloģiju apguvi un izmantošanu.

Bibliotēkas misija – būt par informācijas, izglītības, kultūras, sabiedriskās saskarsmes un novadpētniecības centru Gārsenes pagasta iedzīvotājiem:

- ✓ Bibliotēka ir atvērta ikvienam un piedāvā brīvu piekļuvi informācijai gan elektroniskā, gan tradicionālā formā, radot iespēju katram sevi izglītot un pilnveidot visa mūža garumā;
- ✓ Bibliotēkas rīcībā esošais grāmatu un periodisko izdevumu krājums nodrošina lieliskas atpūtas iespējas visiem vecumiem un dažādām gaumēm;
- ✓ Bibliotēka strādā, lai saglabātu interesi par grāmatu, veicinātu lasīšanu bērnu un jauniešu vidū, nodrošinātu pieeju vietējās nozīmes kultūras mantojumam.

Izstrādājot krājuma attīstības koncepciju, tika noteikti krājuma komplektēšanas galvenie mērķi un uzdevumi, vadoties pēc **MK noteikumiem** Nr. 317 “Nacionālā bibliotēku krājuma noteikumi”, MK noteikumiem Nr. 355 “Vietējas nozīmes bibliotēku tīkla darbības noteikumi”, **Aknīstes novada attīstības programmā** noteiktajām prioritātēm (izglītība, tūrisms, lauksaimniecība), **Bibliotēkas** nolikuma, dažādu lietotāju grupu informacionālajām vajadzībām, lietotāju sastāva analīzes.

Kvalitatīvas krājuma attīstības koncepcijas izstrādē Bibliotēka balstījās arī uz LNB izstrādātajām “**Krājuma veidošanas vadlīnijām Latvijas bibliotēkām**”

Situācijas raksturojums – Gārsenes pagasta iedzīvotāju skaits uz 2018. gad 1. janvāri 756. Bibliotēka apkalpo Gārsenes pagasta un visa novada, kas sastāv no Aknīstes pilsētas un trīs pagastiem – Aknīstes, Asares un Gārsenes - iedzīvotājus, dažādu nozaru speciālistus, izglītības un kultūras iestāžu darbiniekus, kā arī Aknīstes novada pašvaldības un pagastu pārvalžu darbiniekus. Uz 2018. gada 1. janvāri Bibliotēkā bija reģistrēti 211 lasītāji, t.sk., 43 bērni un jaunieši.

Bibliotēkas krājumu pārzina un veido Bibliotēkas vadītāja.

Krājuma komplektēšanas pamatuzdevumi

Bibliotēka komplektē savu krājumu tā, lai veidotu universālu un aktuālu, dažādam lietotāju vecumam un izglītības līmenim atbilstošu, dažādu veidu un nozaru krājumu, lai varētu sniegt mūsdienīgus informācijas pakalpojumus un veicināt sabiedrības mūžizglītību.

Veidojot krājumu, komplektēšanas pamatuzdevumi ir:

- ✓ saglabāt, pilnveidot un daudzveidot bibliotēkas krājumu, lai būtu kvalitatīva tēmu, materiālu, formātu dažādība;
- ✓ turpināt darbu bibliotēku informācijas sistēmā Alise – komplektēt, katalogizēt un apstrādāt bibliotēkas jaunieguvumus, veikt krājuma sistematizēšanu un uzskaiti;
- ✓ nodrošināt kvalitatīvu uzziņu krājuma papildināšanu – filozofijas, psiholoģijas, dabaszinātņu, sabiedrisko zinātņu, valodniecības, vēstures nozares jomā, vārdnīcas, enciklopēdijas, rokasgrāmatas, kā arī elektroniskos resursus;
- ✓ nodrošināt visiem novada iedzīvotājiem brīvu, neierobežotu literatūras un nepieciešamās informācijas saņemšanu, sniedzot bezmaksas bibliotekāros, bibliogrāfiskos un informacionālos pakalpojumus;
- ✓ nodrošināt novada iedzīvotājiem atbalstu formālajai un mūžizglītībai;
- ✓ turpināt bērnu un jauniešu literatūras - uzziņu, daiļliteratūras komplektēšanu;
- ✓ saglabāt, papildināt un popularizēt Bibliotēkas novadpētniecības krājumu, apkopot un komplektēt materiālus par Gārsenes pagastu un tā iedzīvotājiem.

Prioritātes komplektēšanā

Regulāri strādājot ar krājuma izvērtēšanu, Bibliotēka izvirza galvenās prioritātes krājuma komplektēšanā, nodrošinot regulāru jaunu grāmatu pieplūdumu:

- ✓ mākslinieciski augstvērtīga daiļliteratūra, īpaši latviešu oriģinālliteratūra;
- ✓ literatūra bērniem un jauniešiem;
- ✓ uzziņu resursi (vārdnīcas, enciklopēdijas);
- ✓ izdevumi studiju atbalstam (pedagoģija, psiholoģija, ekonomika, u.c.);
- ✓ skolēnu mācību procesā nepieciešamā literatūra (Latvijas vēsture, dabaszinātnes, filozofija, psiholoģija);
- ✓ literatūra uzņēmējdarbības atbalstam (mārketings, grāmatvedība u.c.);
- ✓ rokdarbu un citu praktisku nodarbību veicinoša literatūra.

Krājuma mērķauditorija, galvenās lietotāju grupas

Analizējot datus Bibliotēku informācijas sistēmā Alise, tika izvērtētas lasītāju grupas, kuru informacionālās vajadzības tiek ņemtas vērā, komplektējot krājumu:

- ✓ strādājošie, uzņēmēji,
- ✓ pensionāri,
- ✓ bezdarbnieki,
- ✓ bērni un jaunieši līdz 18 gadiem,
- ✓ studenti,
- ✓ interneta lietotāji

Krājuma komplektēšanas hronoloģiskais aptvērums

Bibliotēkas krājuma komplektēšanā hronoloģiskais aptvērums ir bez konkrēta ierobežojuma, par noteicošo izvirzot bibliotēkas lasītāju vajadzību, interešu un pieprasījumu ievērošanu un bibliotēkas lietotāju nodrošināšanu ar plašu grāmatu, periodisko izdevumu klāstu, prioritāri ievērojot šādus **literatūras atlases kritērijus** :

- ✓ aktualitāte;
- ✓ saistība ar publiskās bibliotēkas krājumu;
- ✓ kvalitāte;
- ✓ daudzveidība;
- ✓ lasītāju intereses;
- ✓ autoritāte;
- ✓ lasāmība un pieprasījums;
- ✓ cena.

Krājuma komplektēšanas tematiskais aptvērums

Bibliotēkas krājums ir universāls. Iespēju robežās atbilstoši vietējas nozīmes publiskās bibliotēkas statusam tiek komplektēta visu nozaru literatūra, lai atbalstītu formālās un mūžizglītības iespējas novada iedzīvotājiem.

Bibliotēkā tiek vākti materiāli par Gārsenes pagastu, tā iedzīvotājiem, neatkarīgi no izdevuma veida un izdošanas vietas.

Krājuma komplektēšanas veidi

- ✓ kārtējā jaunieguvumu komplektēšana;
- ✓ retrospektīvā komplektēšana, reģistrējot un izvērtējot lasītāju pieprasījumu;
- ✓ rekompēktēšana - regulāra un sistemātiska krājuma attīrīšana no saturā novecojušiem, nolietotiem, nepieprasītiem izdevumiem.

Krājuma komplektēšanas avoti

- ✓ pirkumi – grāmatveikali, piem., Aisma, Zvaigzne ABC, izdevniecības, piem., Jumava, grāmatu bāzes, piem., Latvijas Grāmata, grāmatu izplatītāji, piem., IK "Virja";
- ✓ dāvinājumi – privātpersonu, iestāžu un organizāciju dāvinājumi, ziedojumi;
- ✓ projekti - LNB projekti
- ✓ atvietošana – lasītāju nozaudēti izdevumi atvietoti ar identiskiem vai saturā līdzvērtīgiem;
- ✓ abonēšana – Latvijā izdotie periodiskie izdevumi plašam lasītāju lokam, piem., Latvijas Pasta abonēšanas sistēma, e-kiosks u.c.

Krājuma komplektēšanas finansējuma avoti

Finansējumu krājuma komplektēšanai nodrošina:

- ✓ Aknīstes novada pašvaldības līdzekļi;
- ✓ Dalība projektos;
- ✓ Dāvinājumi, ziedojumi.

Krājuma finansējuma komplektēšanai sadales principi

Grāmatu, audiovizuālo dokumentu un citu izdevumu iegādei - 2/3 no komplektēšanas finansējuma kopapjoma, preses izdevumu abonēšanai - 1/3 no komplektēšanas finansējuma kopapjoma.

Valodu aptvērums

Pamatā resursi tiek komplektēti latviešu valodā.

Daiļliteratūra krievu valodā tiek komplektēta Aknīstes novada bibliotēku deponitārija fondā, kuru izmanto visas novada bibliotēkas.

Krājumā nekomplektē

- ✓ Pornogrāfisku, rasistisku, naidu kurinošu literatūru,
- ✓ Īslaicīgas nozīmes literatūru (bukleti, reklāmas u.tml.),
- ✓ Mācību grāmatas,
- ✓ Nošu izdevumus,
- ✓ Attēlizdevumus,
- ✓ Rokrakstus,
- ✓ Daiļliteratūru krievu valodā (šim nolūkam izveidots Aknīstes novada bibliotēku deponitārijs).

Gārsenes pagasta bibliotēkas krājums ir universāls. Minimālajā līmenī, racionāli un pārdomāti izlietojot piešķirtos līdzekļus, tiek komplektēta visu nozaru literatūra.

Dāvinājumu pieņemšanas kritēriji

Katrs dāvinājums tiek atsevišķi izvērtēts.

- ✓ Izdošanas laiks (pēdējo 2-3 gadu literatūra, ja nav bibliotēkas krājumā),
- ✓ Aktualitāte (paaugstināta pieprasījuma literatūra),
- ✓ Valoda (pamatā latviešu valoda),
- ✓ Izdevuma nolietojuma pakāpe (nelietots vai mazlietots),
- ✓ Bibliotēkai ir tiesības saņemtos dāvinājumus dāvināt citām bibliotēkām vai piedāvāt lietotājiem.

Krājuma rekonplektēšanas (norakstīšanas) iemesli

Ja dokumenti tiek uzskatīti par bibliotēkas lietotājiem nederīgiem, notiek atlase un dokumentu norakstīšana saskaņā MK noteikumi Nr.317 „Nacionālā bibliotēku krājuma noteikumi”.

Izvērtēšana tiek veikta pēc kritērijiem:

- ✓ Nolietoti izdevumi,
- ✓ Novecojuši pēc satura,
- ✓ Dubleti,
- ✓ Izdevumi bojāti dažādu iemeslu dēļ,
- ✓ Lietotāju nozaudēti,
- ✓ Iztrūkstoši brīvpieejas fondā,
- ✓ Nav atgūstami lietotāju vainas dēļ,
- ✓ Nodoti citām bibliotēkām.

Abonēto presi Bibliotēka glabā

- ✓ Laikrakstus – 3 gadus;
- ✓ Žurnālus – 3 gadus;
- ✓ **Novadpētniecības** satura, Aknīstes novada pašvaldības informatīvie izdevumi neierobežotu laiku.

Bibliotēkas krājuma attīstības koncepcija tiks ieviesta 2018. gadā. Tās īstenošanas lietderīgumu vērtē līdz nākamās koncepcijas izstrādes brīdim. 2018. - 2021. gada krājuma attīstības koncepcijas izvērtēšanai izmantos krājuma apgrozības rādītājus, savukārt pirms nākamās koncepcijas izstrādes veiks padziļinātas lietotāju aptaujas, ar mērķi noskaidrot lietotāju aktuālās intereses un vajadzības.

Gārsenes pagasta bibliotēkas vadītāja

/I. Lejiņa/